

Małgorzata Karpicka

Ptasie plotki i kłopotki

Grupa odbiorcza: klasy I–III

Czas realizacji: 60 minut

Cel główny: poznanie utworów, do których Witold Lutosławski skomponował muzykę: „Ptasie plotki”, „Spóźniony słowik”, „Pióreczko”.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie słuchu muzycznego,
- rozwijanie wrażliwości muzycznej poprzez słuchanie muzyki,
- rozwijanie zdolności improwizacyjnych,
- rozwijanie wrażliwości plastycznej,
- rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem poprzez czytanie instrukcji do klocków K'nex.

Środki dydaktyczne:

- nagranie utworu „Pióreczko”, do bezpłatnego odsłuchania na stronie www.trzejkompozytorzy.pl/utwor/pioreczko,
- „Lutosławski, Tuwim. Piosenki nie tylko dla dzieci” (album mp3):
 - do kupienia: www.empik.com/lutoslawski-tuwim-piosenki-nie-tylko-dla-dzieci,p1085075222,ebooki-i-mp3-p,
 - do bezpłatnego odsłuchania w serwisie muzyki cyfrowej www.spotify.com/pl,
 - utwór „Ptasie plotki”, do bezpłatnego odsłuchania na stronie www.trzejkompozytorzy.pl/utwor/dwie-piosenki-op-33-na-chor-4-glosow-rownych,
 - utwór „Spóźniony słowik”, do bezpłatnego odsłuchania na stronie www.trzejkompozytorzy.pl/utwor/spozniony-slowik,
- kolorowe piórka,
- program graficzny Pixlr.com,
- klocki konstrukcyjne K'nex

lub materiały niezbędne do wykonania drzewa z ptakami (czas wykonania można rozłożyć na dwie godziny lekcyjne):

- sztywny karton lub tektura modelarska o dużych rozmiarach,
- szablon drzewa i liści dostępny na stronie www.scrapbooking.about.com/od/freepatterns/tp/Free-Tree-Paper-Piecing-Pattern-With-Layers.htm,
- fragmenty partytur Witolda Lutosławskiego do wykonania ptaszków, dostępne na stronie www.muzykajest.pl/wp-content/uploads/2014/02/Witold-Lutos%C5%82awski-i-Julian-Tuwim-dla-dzieci-prze%C4%85d-publikacji.pdf **lub** papier z nutami do scrapbookingu dostępny na stronie www.creativehobby.pl/papier-ozdobny-kraft-100-g-nuty-o_906363.html,
- filc lub pianka w różnych odcieniach zieleni,
- niebieski filc lub pianka,
- czerwony papier,
- nożyczki,
- klej,
- taśma dwustronna.

Opis wykonania

Przygotowanie drzewa (szablonu) z kartonu o dużych rozmiarach i umieszczenie go na ścianie lub w innym dostępnym miejscu w klasie. Malowanie pnia na brązowo. Wycinanie z zielonych kartek liści różnej wielkości i przymocowywanie ich do drzewa. Z fragmentów partytur Lutosławskiego lub z papieru do scrapbookingu dzieci wycinają ptaki różnych rozmiarów i gatunków. Można przygotować szablony ptaków występujących w omawianych wierszach: słowika, dudka, sikorki, gąski, kaczuszki, indyczki, kurki. Można również stworzyć domki dla ptaków do przymocowania na drzewie. Z niebieskiego filcu dzieci wycinają kształt piórka z wiersza „Pióreczko”.

Przebieg zajęć

Część 1

Wprowadzenie do twórczości Witolda Lutosławskiego, który skomponował wiele utworów, w tym piosenki dla dzieci. Podczas komponowania Lutosławski wykorzystywał teksty polskich poetów.

- Czy dzieci znają polskich poetów piszących wiersze dla dzieci (Brzechwa, Tuwim, Konopnicka, Porazińska)?
- Tematem dzisiejszego spotkania będą ptaki, które w twórczości Lutosławskiego pojawiają się dość często. Jest kilka wierszy poświęconych ptakom, do których Lutosławski skomponował muzykę – utwory Lucyny Krzemienieckiej, Janiny Osińskiej i Juliana Tuwima.

Część 2

Prezentacja poszczególnych utworów w następującej kolejności:

- „Ptasie plotki” – ptaki w wierszu Tuwima wywołują bójkę; czego może obawiać się Pani Słowikowa w utworze „Spóźniony słowik”; jeżeli słowika napadli i wyrwali mu piórka? – prezentacja utworu „Pióreczko”,
- Rozmowa na temat utworów,
- Zabawa z fruującym piórkiem. Dobieramy dzieci w pary i rozdajemy po jednym piórku, najlepiej niebieskim. W czasie trwania piosenki „Pióreczko” dzieci mają tak dmuchać na piórko, by jak najdłużej utrzymać je w powietrzu (by nie opadło na ziemię).

Część 3

Podział klasy na 2 grupy:

- Grupa A – wykonanie pracy plastycznej ilustrującej ptasie scenki z piosenek Witolda Lutosławskiego (w programie Pixlr),
- Grupa B – budowanie ptasich konstrukcji z klocków K’nex: ptaków, piórek, domków dla ptaków.

Po wyznaczonym czasie (15–20 minut) zamiana grup.

Jeżeli scenariusz jest realizowany bez programu graficznego i klocków K’nex, dzieci wykonują drzewo z ptakami. Ich praca polega na samodzielnym odrysowaniu, wycięciu i ozdobieniu drzewa oraz ptaków. Opis wykonania powyżej.

Część 4

Podsumowanie zajęć. Krótka rozmowa:

- Kto jest kompozytorem piosenek, które dziś poznaliśmy?
- Kto jest autorem tekstów?

Prezentacja prac graficznych na ekranie oraz prezentacja konstrukcji z klocków K’nex lub wykonane przez dzieci drzewa.